

КАТАЛОГ

інструментів соціального захисту учасників
бойових дій (в т.ч. з інвалідністю), які
брали участь у відсічі й стримуванні
збройної агресії РФ від 2014 року
(у розрізі основних потреб)*

Розроблено у межах проєкту «Забезпечення соціального захисту учасників АТО/ООС та суспільної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в умовах посилення загроз соціальній безпеці» (реєстраційний номер 2021.01/0343), що переміг у конкурсі НФД України «Наука для безпеки і сталого розвитку України»

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ: Самолюк Н.М., Грішнова О.А.,
Панькова О.В., Мазур Н.О., Кроль В.В., Рощик І.І., Юрчик Г.М.

**Каталог містить перелік лише спеціальних інструментів соціального захисту учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни (поширюються лише на осіб, які мають відповідний статус) та не включає так звані «універсальні» інструменти соціального захисту, які поширюються на усі категорії населення (в тому числі – і на УБД та осіб з інвалідністю на загальних підставах).*

ЗМІСТ

1. Інструменти соціального захисту, щодо забезпечення потреби в житловому та земельному забезпеченні	3
2. Інструменти соціального захисту, щодо забезпечення потреби в лікуванні та реабілітації	9
3. Інструменти соціального захисту, щодо забезпечення потреби в достатньому рівні доходів та трудовій реалізації	18
4. Інструменти соціального захисту, щодо забезпечення потреби в освіті та професійному розвитку	31
5. Інструменти соціального захисту, щодо забезпечення потреби в соціальній адаптації та інтеграції у суспільство	35
6. Інструменти соціального захисту, щодо забезпечення потреби в суспільній повазі та визнанні	39

1. ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЩОДО ЗАБЕЗБЕЧЕННЯ ПОТРЕБИ В ЖИТЛОВОМУ ТА ЗЕМЕЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ

Учасники бойових дій, у тому числі ті, що отримали інвалідність внаслідок війни, мають право на¹:

1.1. *Першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, в таких розмірах:*

- ❖ для ведення садівництва – не більше 0,12 га;
- ❖ для ведення особистого селянського господарства – не більше 2,0 га;
- ❖ для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у:
 - селах – не більше 0,25 га;
 - селищах – не більше 0,15 га;
 - містах – не більше 0,10 га;
- ❖ для індивідуального дачного будівництва – не більше 0,10 га.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 14).
- ✓ Розпорядження КМУ від 19.08.2015 р. № 898-р «Питання забезпечення учасників антитерористичної операції та сімей загиблих учасників антитерористичної операції земельними ділянками».
- ✓ Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-ІІІ (ст. 122).
- ✓ Постанова КМУ від 17.10.2012 р. № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру».
- ✓ Постанова КМУ від 07.06.2017 р. № 413 «Деякі питання удосконалення управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними».

Примітка: Земельні ділянки виділяються лише, якщо особа раніше не скористалася правом на приватизацію землі відповідного цільового призначення.

1.2. *Одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і подвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій.*

1.3. *Одержання позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок.*

¹ Детальна інформація міститься на веб-сайті Міністерства у справах ветеранів України - <https://mva.gov.ua/ua/tag/zhitlo-ta-zemlya>

Дані позики надаються банками на умовах, визначених договором у національній валюті та погашаються впродовж десяти років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва або згідно з договором.

Відсотки за користування позиками сплачуються відповідно до укладеного договору.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даних потреб:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 15, ст. 13 п. 19).
- ✓ Постанова КМУ від 08.05.2019 р. № 449 «Про затвердження Порядку надання позики ветеранам війни та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України».

1.4. Участь у державній програмі забезпечення доступним житлом:

❖ сплата 50% вартості придбаного житла за рахунок коштів державного бюджету;

❖ надання пільгового чи іпотечного кредиту за кошти:

- Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву – за ставкою 7%;
- банку – за ставкою 14%.

Державна підтримка надається шляхом сплати за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджету 50% вартості нормативної площі доступного житла (21 м² загальної площі житла на одну особу та додатково 10,5 м² на сім'ю).

Одержувачі державної підтримки можуть отримувати кредит в банку для сплати частини вартості будівництва (придбання) доступного житла, що перевищує розмір державної підтримки, на умовах та у порядку, що визначені банком.

Для розрахунку обсягу державної підтримки вартість 1 м² загальної площі житла не повинна перевищувати граничну вартість 1 м² житла. Гранична вартість

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Постанова КМУ від 10.10.2018 р. № 819 «Деякі питання забезпечення громадян доступним житлом».
- ✓ Постанова КМУ від 27.11.2019 р. № 980 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на придбання житла».
- ✓ Постанова КМУ від 08.05.2019 р. № 449 «Про затвердження Порядку надання позики ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».
- ✓ Наказ Держбуду від 27.09.2005 р. № 174 «Про затвердження Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України».

1 м² загальної площі житла не може перевищувати, визначену Мінінфраструктури відповідно до Порядку № 174, опосередковану вартість:

- збільшену в 1,75 раза – для Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова;
- збільшену в 1,5 раза – для міст – обласних центрів, а також міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб;
- збільшену в 1,25 раза – для міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис.;
- збільшену в збільшену в 1,5 раза – для населених пунктів, які розташовані на відстані до 15 кілометрів від меж обласних центрів та м. Києва;
- опосередковану вартість – у відповідній області для інших населених пунктів.

Примітка: У випадку, коли обране житло перевищує максимальну площу і вартість 1 м², особа має доплатити різницю вартості житла самостійно.

1.5. Першочерговий вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств.

Гаражі, стоянки для транспортних засобів осіб з інвалідністю внаслідок війни, які мають медичні показання на забезпечення транспортом, як правило, споруджуються поблизу будинків.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 14, ст. 13 п. 18).
- ✓ Постанова Ради Міністрів УРСР і Укрпрофради від 11.12.1984 р. № 470 «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР».
- ✓ Постанова КМУ від 11.03.2011 р. № 238 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов».

1.6. Першочергове (позачергове²) забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов.

Обов'язковою умовою для забезпечення житловою площею є перебування особи на квартирному обліку, що

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 16, ст. 13 п. 20).

² Стосується лише учасників бойових дій з інвалідністю внаслідок війни.

здійснюється, як правило, за місцем проживання у виконавчому комітеті районної, міської, районної в місті, селищної, сільської Ради народних депутатів.

При цьому, учасники бойових дій в, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею, впродовж 2 років з дня взяття на квартирний облік, а особи з інвалідністю I групи з числа учасників бойових дій на території інших країн – протягом року.

1.7. *Першочерговий (позачерговий³) ремонт жилих будинків і квартир.*

Безоплатний капітальний ремонт проводиться виходячи з розрахунку 21 м² загальної площі будинку, квартири на кожну особу, що має право на пільгу.

Періодичність проведення безоплатного капітального ремонту визначається органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування за місцем постійного проживання і реєстрації особи, що має право на пільги, але не частіше одного разу на 10 років.

Примітка: Особа, що має право на пільгу, яка проживає в будинку, квартирі менш як 10 років, для підтвердження факту невикористання даної пільги протягом останніх 10 років подає довідку з попереднього місця проживання, що додається до заяви.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 14, ст. 13 п. 8).
- ✓ Постанова КМУ від 20.05.2009 р. № 565 «Про затвердження Порядку проведення безоплатного капітального ремонту власних житлових будинків і квартир осіб, що мають право на таку пільгу».

1.8. *Знижку при сплаті за користування житлом (квартирна плата):*

- ❖ у розмірі 75% – учасникам бойових дій;
- ❖ у розмірі 100% – учасникам бойових з інвалідністю внаслідок війни.

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунку квартплати – 21 м² загальної площі житла на

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 4, ст. 13 п. 4).
- ✓ Постанова КМУ від 06.08.2014 р. № 409 «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування».

³ Стосується лише учасників бойових дій з інвалідністю внаслідок війни.

кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 м² на сім'ю.

1.9. Знижку при сплаті за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленням балонним газом для побутових потреб:

- ❖ у розмірі 75% – учасникам бойових дій;
- ❖ у розмірі 100% – учасникам бойових з інвалідністю внаслідок війни.

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунку плати за опалення – 21 м² опалювальної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 м² на сім'ю.

Примітка: Для сімей УБД, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 75% знижка, за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 м² на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 м² на сім'ю). При цьому, для сімей УБД з інвалідністю внаслідок війни, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 100% знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 м² на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 м² на сім'ю)

1.10. Знижку при сплаті вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення:

- ❖ у розмірі 75% – учасникам бойових дій;

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 5, ст. 13 п. 5).
- ✓ Постанова КМУ від 05.07.2019 р. № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення».
- ✓ Постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії».
- ✓ Постанова НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 «Про затвердження Правил постачання природного газу».

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 6, ст. 13 п. 6).
- ✓ Постанова КМУ від 23.04.2012 р. №356 «Про встановлення мінімальних норм забезпечення населення твердим та рідким пічним побутовим паливом і скрапленням газом та граничних показників їх вартості для надання пільг і житлових субсидій».

❖ у розмірі 100% – учасникам бойових з інвалідністю внаслідок війни.

Мінімальні норми забезпечення населення твердим паливом і скрапленим газом для надання пільг – відповідно 1 тонна та 1 балон на домогосподарство на рік.

Пільга надається за місцем реєстрації або фактичного проживання за умови перебування на обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги.

Примітка: У разі підключення житла протягом року до системи газо-, тепло-, електропостачання для його опалення пільги на оплату даних послуг надаються з наступного бюджетного періоду (отримані кошти готівкою на придбання твердого палива і скрапленого газу не повертаються).

2. ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБИ В ЛІКУВАННІ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

Учасники бойових дій, у тому числі ті, що отримали інвалідність внаслідок війни, мають право на⁴:

2.1. Безоплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів.

Безоплатний відпуск лікарських засобів провадиться лише у разі амбулаторного лікування основного захворювання, за яким хворим надано пільги.

Рецепт видається на лікування:

онкологічних захворювань;
діабету; гематологічних захворювань;
ревматизму, ревматоїдного артриту;
пухирчатки; системного гострого вовчака; системних, хронічних, тяжких захворювання шкіри;
сифілісу; лепри; туберкульозу;
хвороби Аддісона;
гепатоцеребральної дистрофія;
фенілкетонурії; шизофренія та епілепсія; психічні захворювання (інвалідам I та II груп, а також хворим, які працюють в

лікувально-виробничих майстернях психоневрологічних і психіатричних закладів); після операційного стану протезування клапанів серця; гострої переміжної порфірії; муковісцидозу; тяжкої форми бруцельозу; дизентерії; гіпофізарного нанізму; стану після пересадки органів і тканин; бронхіальної астми; хвороби Бехтерева; міостенії; міопатії; мозочкової атаксії Марі; хвороби Паркінсона; інфаркту міокарда (перші шість місяців); дитячого церебрального паралічу; СНІД та ВІЛ-інфекції; післяопераційного гіпотиреозу, у тому числі з приводу раку щитовидної залози; гіпопаратиреозу; вродженої дисфункція кори наднирників.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 1; ст.13 п. 1).
- ✓ Постанова КМУ №1303 від 17.08.1998 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань.
- ✓ Постанова КМУ від 25.03.2009 р. № 333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення».

⁴ Детальна інформація міститься на веб-сайті Міністерства у справах ветеранів України - <https://mva.gov.ua/ua/tag/protezuвання-ta-reabilitaciya>

Примітка: Безкоштовні ліки, лікарські засоби можна отримати в аптеках, при медичному закладі, лікар якого видав рецепт на лікування. Відпуск лікарських засобів безоплатно і на пільгових умовах у разі амбулаторного лікування осіб проводиться за місцем проживання цих осіб. Особи, які обслуговуються у відомчих лікувально-профілактичних закладах і мають право на безоплатний або пільговий відпуск лікарських засобів, отримують їх у аптеках, закріплених за цими закладами.

2.2. Безплатне забезпечення протезами і протезно-ортопедичними виробами⁵.

Безоплатне забезпечення протезами і протезно-ортопедичними виробами здійснюється за рахунок державного та місцевих бюджетів.

Протезно-ортопедичними виробами забезпечуються через структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад або до центри надання адміністративних послуг.

Забезпечення засобами реабілітації відбувається на підставі висновків лікарсько-консультативних комісій державних і комунальних закладів охорони здоров'я чи рішень військово-лікарських комісій незалежно від встановлення інвалідності.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст.13 п. 2).
- ✓ Постанова КМУ від 05.04.2012 р. № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби».
- ✓ Постанова КМУ від 01.10.2014 р. № 518 «Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, та/або спеціальними виробами для занять спортом окремих категорій громадян, які втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок».
- ✓ Спільний наказ МСП та МОЗ України від 20.11.2020 р. № 774/2691 «Про затвердження Переліку діагнозів відповідно до найменування технічних та інших засобів реабілітації згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я».

Примітка: На сьогодні учасники бойових дій отримують фахову допомогу з протезування / ортезування виключно в Україні. При цьому в найбільш складних

⁵ Стосується лише учасників бойових дій з інвалідністю внаслідок війни.

випадках травмування та за відсутності технологій в Україні є можливість відправлення на протезування за кордоном⁶.

2.3. Першочергове безкоштовне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів).

До обсягу безоплатної ортопедичної стоматологічної допомоги входить протезування зубними апаратами та протезами, що виготовляються зі сталі, хромо-кобальтових сплавів та пластмаси. У разі використання в зубному протезуванні дорогоцінних металів, гальванопластики та фарфору пацієнти з числа ветеранів війни оплачують тільки вартість таких матеріалів.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 2, ст. 13 п. 2).
- ✓ Наказ Міністерства оборони України від 18.08.2015 р. № 414 «Про затвердження Інструкції про порядок надання стоматологічної допомоги в закладах охорони здоров'я та медичних підрозділах Збройних Сил України».

Якщо учасник бойових дій продовжує військову службу, він може забезпечуватися безоплатним зубопротезуванням у військово-медичних закладах Збройних Сил України.

Примітка: Зубопротезування фінансується з місцевих бюджетів. У разі відмови у наданні пільги слід звертатися до територіальних структурних підрозділів з питань охорони здоров'я за місцем проживання (обласних, міських).

2.4. Забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації).

Учасники бойових забезпечуються засобами реабілітації⁷ на підставі висновків лікарсько-консультативних комісій державних і комунальних закладів охорони здоров'я чи рішень військово-лікарських комісій незалежно від встановлення їм інвалідності.

⁶ Детальна інформація міститься на веб-сайті Міністерства соціальної політики України - <https://www.msp.gov.ua/content/zabezpechennya-tehnicnimi-ta-inshimi-zasobami-reabilitacii-specavtotransportom.html>

⁷ Детальна інформація щодо отримання засобів реабілітації та етапи проходження процедури розміщені на сайті Міністерства соціальної політики України - <https://www.msp.gov.ua/content/zabezpechennya-tehnicnimi-ta-inshimi-zasobami-reabilitacii-specavtotransportom.html>

Постраждалий учасник бойових дій або його законний представник, після формування територіальним відділенням Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю направлення в особовій картці особи, звертаються до підприємства⁸ із заявкою (за формою, затвердженою Мінсоцполітики) про намір забезпечення допоміжними засобами для особистої гігієни, допоміжними

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 06.10.2005 р. № 2961-IV «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (ст. 12 п. 2, ст.13 п. 2).
- ✓ Постанова КМУ від 05.04.2012 р. № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби».

засобами для особистої рухомості, переміщення та підйому, засобами для пересування, меблями, оснащенням. Підприємства підбирають та призначають засоби реабілітації, функції та оснащення яких відповідають функціональним можливостям відповідної особи, згідно з порядком призначення та сумісності засобів реабілітації, що затверджується Мінсоцполітики за погодженням з МОЗ.

2.5. Психологічну допомогу та реабілітацію, а саме:

- ❖ діагностику психологічного стану отримувача послуг психометричними методами;
- ❖ підтримку та відновлення функціонування особи у фізичній, емоційній, інтелектуальній, соціальній сфері;
- ❖ психотерапію психічних та поведінкових розладів та станів, які виникли внаслідок хвороби/травми, участі у бойових діях, надзвичайних ситуацій, полону, відбування покарання;
- ❖ психологічну просвіту та інформування, психосоціальну підтримку отримувача послуг та членів його сім'ї.

Підставами надання послуг із психологічної реабілітації (першої психологічної допомоги, психотерапії, психологічного консультування) є:

- 1) направлення лікаря, який надає первинну медичну допомогу, або направлення лікуючого лікаря;
- 2) особисте звернення отримувача послуг.

⁸ Перелік підприємств, які виробляють допоміжні (технічні) засоби реабілітації
<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNmQ0NTIhYjYtZDcxYi00MDgxLTg1MjQ0ZmRlM2Y4YjliYmJlIiwidCI6IjhhZGRkYTA5LTdjMjQ0NGRiYi05ZjdmLTlyYTgwZTUyM2NlOSI9SImMiOjI9>

Послуги із психологічної реабілітації надаються відповідно до індивідуального плану психологічної реабілітації отримувача послуг.

Строки надання послуг із психологічної реабілітації визначаються індивідуально для кожного отримувача послуг з урахуванням його потреб. Проходження реабілітації у стаціонарних умовах не може перевищувати 18 днів, в амбулаторних умовах – не перевищує 40 год.

Законодавством передбачена можливість учасникам бойових дій самостійно обрати заклад для проведення психологічної реабілітації⁹.

Примітка: Отримати психологічні консультації безкоштовно можна також у різних громадських організаціях, зокрема у VeteranHub, «Вільний вибір», «Побратими», «Блакитний птах» та ін.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».
- ✓ Постанова КМУ від 29.11.2022 р. № 1338 «Деякі питання надання безоплатної психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) захисників та захисниць України відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».
- ✓ Постанова КМУ від 12.07.2017 р. № 497 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб».
- ✓ Постанова КМУ від 05.12.2018 р. № 1021 «Про затвердження Державної цільової програми з медичної, фізичної реабілітації та психосоціальної реадптації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2023 року» (в редакції постанови КМУ від 12.10.2019 № 877).

⁹ Перелік суб'єктів надання послуг із психологічної реабілітації - <https://mva.gov.ua/ua/veteranam/likuvannya-ta-reabilitaciya/centri-z-nadannya-poslug-psiologichnoyi-reabilitaciyi/reestr-postachalnikov-poslug-iz-psiologichnoyi-reabilitaciyi-2022-rik>

2.6. Безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням.

Безоплатними путівками до санаторно-курортних закладів, згідно з медичними рекомендаціями, в порядку черговості забезпечують:

- ❖ учасників бойових дій – не частіше ніж 1 раз на рік строком на 21 день;
- ❖ осіб з інвалідністю внаслідок війни – позачергово щороку строком на 21 день;
- ❖ осіб з інвалідністю внаслідок війни із захворюваннями нервової системи (з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку) – відповідно до медичних рекомендацій, з них:
 - I та II груп – до санаторіїв (відділень) спінального профілю з лікуванням строком на 35 днів;
 - III групи – до санаторіїв неврологічного профілю з лікуванням строком на 21 день;
- ❖ членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни та членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України – не частіше ніж 1 раз на 2 роки строком на 21 день.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 3, ст. 13 п. 3).
- ✓ Постанова КМУ від 31.03.2015 р. № 200 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів сімей загиблих (померлих) таких осіб санаторно-курортним лікуванням».
- ✓ Постанова КМУ від 27.04.2011 р. № 446 «Про затвердження Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками досанаторно-курортних закладів військовослужбовців, ветеранів війни, ветеранів військової служби, органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб і членів їх сімей».
- ✓ Постанова КМУ від 22.02.2006 № 187 «Про затвердження Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян та виплати їм компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення (крім м. Києва) рад».

Санаторно-курортне лікування можна отримати в санаторіях України за власним вибором, згідно з договорами, які укладаються структурними підрозділами з питань соціального захисту населення або органами соціального захисту населення з особами та санаторно-курортними закладами.

Примітка: Путівками без лікування забезпечуються громадяни, що супроводжують осіб з інвалідністю I групи (за винятком осіб з інвалідністю з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку), яким за

висновком лікувально-профілактичного закладу необхідна постійна стороння допомога. Особам, які супроводжують осіб з інвалідністю I та II групи до санаторіїв (відділень) спінального профілю, путівки не видаються, лише оплачується проїзд (двічі до санаторію і двічі у зворотному напрямку) у транспорті загального користування (залізничному та автомобільному) згідно з поданими проїзними квитками. У разі проїзду залізничним транспортом відшкодовується вартість квитка у плацкартному вагоні.

2.7. Одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування та компенсації замість санаторно-курортної путівки.

Грошова компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування учасникам бойових дій виплачується за їх бажанням у розмірі вартості самостійного санаторно-курортного лікування на час проведення оздоровлення, але не більше ніж середня вартість санаторно-курортної путівки.

Грошова компенсація виплачується особам через 2 роки після звернення із заявою про виділення путівки або

виплату грошової компенсації, якщо вони протягом цього періоду не одержували безоплатної санаторно-курортної путівки.

Особи з інвалідністю внаслідок війни мають право один раз на два роки одержувати грошову компенсацію замість путівки на санаторно-курортне лікування.

Особам з інвалідністю I і II групи виплачується 100 % визначеного розміру компенсації, а особам з інвалідністю III групи – 75 % вартості путівки. Грошова компенсація надається незалежно від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань.

Примітка: Середня вартість путівки для виплати грошової компенсації та компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування обчислюється з розрахунку 35 % (з округленням до однієї гривні) розміру I прожиткового мінімуму на 1 січня відповідного року для осіб, які втратили працездатність.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 3, ст. 13 п. 3).
- ✓ Постанова КМУ від 17.06.2004 № 785 «Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян».
- ✓ Наказ МСП України від 13.03.2015 р. № 279 «Про встановлення середньої вартості санаторно-курортної путівки для виплати грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування».

2.8. Щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів.

Для того, щоб проходити щорічне медичне обстеження і диспансеризацію із залученням необхідних спеціалістів, потрібно в державному закладі охорони здоров'я пред'явити посвідчення УБД.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 9, ст. 13 п. 12).

Примітка: Періодичність проходження такого обстеження та особливі умови для таких осіб не передбачені, що, по суті, говорить про добровільність проходження такого обстеження.

2.9. Першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація.

Позачергове обслуговування амбулаторно-поліклінічними закладами, а також позачергова госпіталізація¹⁰.

Таке обслуговування здійснюється незалежно від форми власності (державної чи приватної) лікувально-профілактичних закладів та аптек.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 10, ст. 13 п. 9).

Для реалізації зазначеної пільги необхідно пред'явити посвідчення УБД, інваліда війни.

2.10. Оздоровлення та відпочинок дітей за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України Закон України від 04.09.2008 р. № 375-VI «Про оздоровлення та відпочинок дітей».
- ✓ Постанова КМУ від 17.07.2009 р. № 734 «Про затвердження Порядку направлення дітей до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів державного бюджету».

¹⁰ Стосується лише учасників бойових дій з інвалідністю внаслідок війни.

Оздоровлення дітей можливо виключно по досягненню ними 4 років.

При вирішенні питання щодо першочерговості оздоровлення та відпочинку дітей враховується соціальний статус дитини і матеріальне становище сім'ї, у якій вона виховується.

Примітка: Доступність програм оздоровлення для дітей учасників АТО є неоднаковою у різних регіонах і залежить від рішень місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

2.11. Користування при виході на пенсію чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких були прикріплені за попереднім місцем роботи.

Нормативно-правове забезпечення реалізації потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 8, ст. 13 п. 11).

3. ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБИ В ДОСТАТНЬОМУ РІВНІ ДОХОДІВ ТА ТРУДОВІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ

Учасники бойових дій, у тому числі ті, що отримали інвалідність внаслідок війни, мають право на:

3.1. Першочергове отримання послуг центру зайнятості та виплату допомоги по безробіттю, в т. ч. є можливість отримати таку допомогу одноразово з метою подальшого започаткування власної справи.

Для того, щоб отримувати щомісячну допомогу по безробіттю необхідно стати на облік в центрі зайнятості та отримати статус безробітного.

Для отримання одноразової допомоги з метою подальшого започаткування власної справи потрібно також мати статус безробітного.

Право на отримання одноразової грошової допомоги на власну справу не мають особи, які: здійснювали підприємницьку діяльність протягом останніх 2 років або раніше отримали таку допомогу, але припинили підприємницьку діяльність або не здійснювали її.

Розмір одноразової допомоги на відкриття бізнесу визначається як сума щомісячної виплати по безробіттю за період, протягом якого особа мала б отримувати таку допомогу.

Крім того, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, через свої територіальні органи забезпечую супроводження та консультування протягом 2 років з дня державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи-

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI «Про зайнятість населення» (ст. 27).
- ✓ Постанова КМУ від 21.06.2017 р. № 432 «Про затвердження Порядку та умов забезпечення соціальної та професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності».
- ✓ Постанова КМУ від 31.03.2015 р. № 179 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із соціальної, професійної адаптації ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності».

підприємця осіб, які отримали одноразову фінансову допомогу для організації підприємницької діяльності.

Примітка: У випадку, якщо учасник АТО перебував на обліку як безробітний протягом 1 місяця і за цей місяць отримав щомісячну виплату по безробіттю, то допомога на відкриття власної справи дорівнюватиме сумі, яку б він повинен був отримати протягом наступних 11 місяців безробіття.

3.2. Одноразове отримання ваучера для навчання задля підтримання конкурентоспроможності на ринку праці.

Одноразово ваучери видаються особам, звільненим з військової служби після участі у проведенні антитерористичної операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, до досягнення ними пенсійного віку та за умови звернення впродовж 3 років з дня звільнення.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI «Про зайнятість населення» (ст. 30).
- ✓ Постанова КМУ від 20.03.2013 р. № 207 «Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці».
- ✓ Наказ Міністерства економіки України від 11.04.2023 р. № 2040 «Про затвердження Переліку професій, спеціальностей, для навчання за якими може бути виданий ваучер».

Право на отримання ваучера не поширюється на:

- ❖ осіб, які не мають професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти;
- ❖ осіб, які проходили протягом останніх 3 років перепідготовку за рахунок коштів Фонду державного соціального страхування на випадок безробіття;
- ❖ осіб, які зареєстровані в центрах зайнятості як безробітні.

На підставі ваучера здійснюються перепідготовка за робітничою професією; підготовка за спеціальністю для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра або магістра, здобутих за іншою спеціальністю; підготовка на наступному рівні освіти (крім третього (освітньо-наукового/ освітньо-творчого) та наукового рівня вищої освіти); спеціалізація та підвищення кваліфікації за професіями і спеціальностями згідно з затвердженим переліком.

Вартість ваучера встановлюється в межах вартості навчання, але не більше 10-кратного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (на 01.01.2023 – 26 840 грн). Оплачує ваучер Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

У разі коли вартість навчання в закладі освіти перевищує максимальну вартість ваучера, особа або роботодавець можуть здійснити оплату різниці вартості навчання

Примітка: Навчання здійснюється закладами професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, підприємствами, установами та організаціями, які мають ліцензію на освітню діяльність, за затвердженням Мінекономіки переліком професій, спеціальностей, для навчання за якими може бути виданий ваучер, і є резидентами¹¹

3.3. Виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 % середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи.

Для призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю в розмірі 100 % середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу застраховані особи додають копії відповідних посвідчень або інші документи, які підтверджують право на пільгу.

Крім того, працюючі особи з інвалідністю мають право на виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності до 4 місяців підряд або до 5 місяців протягом календарного року, а також допомоги по державному соціальному страхуванню за весь період перебування в санаторії з урахуванням проїзду туди і назад у разі, коли для лікування не вистачає щорічної і додаткової відпусток.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 11, ст. 13 п. 15, 16).
- ✓ Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-ХІV «Про загальнообов'язкове державне страхування» (ст. 17 п. 5).
- ✓ Постанова КМУ від 26.09.2001 р. № 1266 «Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням».

¹¹ Перелік закладів освіти, які мають право здійснювати діяльність на рівнях вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, для навчання в яких може бути виданий ваучер - <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/licenzuvannya/perelik-navchalnih-zakladiv-yaki-mayut-pravo-zdiysnyuvati-diyalnist-u-sferi-vishoyi-osviti-ta-profesijno-tehnichnoyi-osviti-dlya-navchannya-v-yakih-mozhe-buti-vidanij-vaucher>

3.4. Позачергове працевлаштування за спеціальністю відповідно до підготовки та висновків медико-соціальної експертизи¹².

Особам з інвалідністю, які не мають змоги працювати на підприємствах, в установах, організаціях, державна служба зайнятості сприяє у працевлаштуванні з умовою про виконання роботи вдома.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 13 п. 13).
- ✓ Закон України від 21.03.1991 р. № 875-ХІІІ «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».

3.5. Залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації.

Переважає право на залишення на роботі надається працівникам з більш високою кваліфікацією і продуктивністю праці. При рівних умовах продуктивності праці і кваліфікації перевага в залишенні на роботі надається працівникам, зазначеним у ст. 42 КЗпП України, в тому числі учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни (п'яті в переліку черговості залишення на роботі).

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 13, ст. 13 п. 14).
- ✓ Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. №332-VІІІ (ст. 42).
- ✓ Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Переважає право на укладення трудового договору у разі поворотного прийняття на роботу надається особам, зазначеним у ст. 42 КЗпП України, в тому числі учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни (п'яті в переліку черговості залишення на роботі).

Примітка: Для того, щоб скористатись цим видом пільг, необхідно надати до відділу кадрів копію посвідчення УБД, інваліда війни.

3.6. Одержання додаткової відпустки із збереженням заробітної плати та використання чергової щорічної відпустки у зручний час.

¹² Стосується лише учасників бойових дій з інвалідністю внаслідок війни.

Щорічна відпустка працівнику, котрий має статус УБД / особи з інвалідністю, надається за його бажанням у зручний для нього час.

Також УБД / особи з інвалідністю надається додаткова відпустка із збереженням заробітної плати тривалістю 14 календарних днів за календарний рік понад щорічні основну та додаткову відпустки.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 12, ст. 13 п. 17).
- ✓ Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. №332-VІІІ.
- ✓ Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».
- ✓ Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР «Про відпустки» (ст.12, 16²).

Право працівника на дану додаткову відпустку повної тривалості не залежить від відпрацьованого часу в такому календарному році. Так, відпрацювавши один робочий день у поточному календарному році, працівник матиме право на таку відпустку повної тривалості – 14 календарних днів.

Працівник, який змінює місце роботи в поточному році, матиме право на додаткову відпустку за новим місцем роботи за умови, що він не використав її за попереднім місцем роботи. Підтвердженням слугуватиме довідка, видана попереднім роботодавцем.

Додаткову відпустку для учасників бойових дій не можна: перенести на інший період або подовжити в разі хвороби працівника; перенести на наступний календарний рік; поділити на частини; замінити грошовою компенсацією.

Примітка: Дана додаткова відпустка надається з урахуванням святкових та неробочих днів. Тобто вони оплачуються та включаються в загальну тривалість відпустки, а не подовжують її.

3.7. Підвищення та/або отримання надбавки до пенсії або щомісячного довічного грошового утримання чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії.

Для учасників бойових дій встановлюється надбавка до пенсії у розмірі 25% прожиткового мінімуму або відбувається підвищення пенсії чи щомісячного довічного грошового утримання

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 ч. 2, ст. 13 ч. 2).
- ✓ Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-ХІІ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».
- ✓ Постанова КМУ від 28.07.2010 р. № 656 «Про встановлення щомісячної державної адресної допомоги до пенсії особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій».

чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, на 25 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Пенсія або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються:

- ❖ особам з інвалідністю I групи – на 50% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- ❖ особам з інвалідністю II групи – на 40% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- ❖ особам з інвалідністю III групи – на 30% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

У разі коли щомісячний розмір пенсійних виплат (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, установлених законодавством, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною) для УБД не досягає 210 %, їм виплачується щомісячна державна адресна допомога до пенсії в сумі, що не вистачає до зазначених розмірів.

3.8. Отримання пенсії за особливі заслуги або щомісячної грошової виплати.

Пенсія за особливі заслуги перед Україною встановлюється окремим категоріям громадян України, в тому числі УБД, які після проголошення незалежності України нагороджені орденом за особисту мужність (особистий внесок), виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України.

Пенсія за особливі заслуги встановлюється як надбавка до пенсії у розмірі від 20 % до 40 % прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність. Розмір надбавки залежить від підстав для призначення¹³.

Щомісячна грошова виплата виплачується з дня звернення за її призначенням:

- ❖ особам, яким, починаючи з 2014 року, присвоєно звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка», – у розмірі 3 мінімальних заробітних плат, встановлених на 1 січня календарного року (із розрахунку на місяць);
- ❖ особам, яких, починаючи з 2014 року, нагороджено орденом Богдана Хмельницького трьох ступенів – у розмірі 2 мінімальних заробітних плат, встановлених на 1 січня календарного року (із розрахунку на місяць);

¹³ Детальна інформація міститься про встановлення пенсії за особливі заслуги перед Україною на веб-порталі ДІА – <https://guide.diia.gov.ua/view/vstanovlennia-pensii-za-osoblyvi-zasluky-pered-ukrainoiu-vidpovidno-do-zakonu-ukrainy-pro-pensii-za-osoblyvi-zasluky-pered-ukrai-9422a63f-24f2-4b08-accf-247498a7629c>

- ❖ особам, яких, починаючи з 2014 року, нагороджено орденом «За мужність» трьох ступенів та орденом княгині Ольги трьох ступенів – у розмірі 1 мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня календарного року (із розрахунку на місяць);
- ❖ членам сімей, загиблих (померлих) громадян з числа осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною – у розмірі 1 мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня календарного року (із розрахунку на місяць).

Нормативно-правове забезпечення реалізації потреби:

- ✓ Закон України від 01.06.2000 р. № 1767-III «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною».
- ✓ Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».
- ✓ Закон України від 27.07.2022 р. № 2454-IX «Про щомісячну грошову виплату деяким категоріям громадян».
- ✓ Постанова КМУ від 20.01.2023 р. № 79 «Про затвердження Порядку призначення і виплати щомісячної грошової виплати деяким категоріям громадян з числа осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною і брали безпосередню участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, та членам сімей загиблих (померлих) громадян з числа осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною».

Примітка: Особам, які одночасно мають право на отримання щомісячної грошової виплати та пенсії за особливі заслуги перед Україною виплата здійснюється за однією з підстав за вибором особи.

3.9. Достроковий вихід на пенсію.

Учасники бойових дій, які не є кадровими військовими, можуть вийти на пенсію дострокову, а саме:

- ❖ чоловіки – у 55 років, за наявності не менше 25 років страхового стажу;
- ❖ жінки – у 50 років, за наявності не менше 20 років страхового стажу.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».
- ✓ Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

3.10. Щорічну виплату разової грошової допомоги ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 ч. 1, ст. 13).

Порядок та розмір виплати визначені Кабінетом Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України.

Щорічна виплата разової грошової допомоги надається до 5 травня. У випадку невиконання виплати особа, яка не отримала такої грошової допомоги, має право отримати її до 30 вересня поточного року.

Примітка: Виплата разової грошової допомоги проводиться управлінням праці та соціального захисту населення через поштові відділення зв'язку за місцем проживання одержувача або через установи уповноважених банків

3.11. Отримання одноразової матеріальної допомоги¹⁴

Надання одноразової матеріальної допомоги учасникам бойових дій здійснюється на основі рішень місцевих рад та коштів передбачених у програмах соціальної підтримки УБД на місцях.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97 «Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Послуга надається протягом місяця з дня реєстрації заяви.

3.12. Отримання цільової грошової допомоги.

З метою поліпшення матеріального становища учасників бойових дій передбачено щомісячну виплату їм цільової грошової допомоги на прожиття у розмірі 40 гривень, незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Україною.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 16.03.2004 р. № № 1603-IV «Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни».

3.13. Отримання одноразової грошової допомоги у зв'язку з встановленням інвалідності.

¹⁴ Детальна інформація міститься про надання одноразової матеріальної допомоги учасникам АТО/ООС на веб-порталі ДІА – <https://guide.dii.gov.ua/view/nadannia-odnorazovoi-materialnoi-dopomohy-uchasnykam-vvv-uchasnykam-ato-oos-fcfd5676-6576-44eb-b6ee-bea7d7a03435>

Одержувачами одноразової грошової допомоги є особи, які стали особами з інвалідністю внаслідок війни.

Одноразова грошова допомога в разі встановлення інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання призначається та виплачується в таких розмірах:

- 400 прожиткових мінімумів, установлених законом для працездатних осіб, – у разі встановлення інвалідності I групи;
- 300 прожиткових мінімумів, установлених законом для працездатних осіб, – у разі встановлення інвалідності II групи;
- 250 прожиткових мінімумів, установлених законом для працездатних осіб, – у разі встановлення інвалідності III групи.

Якщо особам, після первинного встановлення інвалідності під час повторного огляду встановлено вищу групу інвалідності згідно з рішенням медико-соціальної експертної комісії, що дає їм право на отримання одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, виплата проводиться з урахуванням раніше виплаченої суми.

Примітка: У разі коли одержувачі одноразової грошової допомоги одночасно мають право на отримання одноразової грошової допомоги, передбаченої різними законами, то виплата грошових сум здійснюється за однією з підстав за вибором одержувача одноразової грошової допомоги.

3.14. Звільнення від нарахування відсотків за користування кредитом (крім кредитних договорів щодо придбання майна, яке віднесено чи буде віднесено до об'єктів житлового фонду, та/або автомобіля).

Пільги за кредитними зобов'язаннями діють для військовослужбовців з початку й до закінчення особливого періоду, а для резервістів і військовозобов'язаних – з моменту призову під час мобілізації й до закінчення особливого періоду.

До таких пільг належать:

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 13).
- ✓ Постанова КМУ від 29.04.2016 р. № 336 «Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (ст. 14 п.15).
- ✓ Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII «Про споживче кредитування».

- ❖ звільнення від сплати відсотків за користування кредитом;
- ❖ звільнення від сплати штрафів/пені за несвоєчасну сплату платежів по кредиту.

Ці пільги стосуються не тільки банківських установ, а й усіх кредитних організацій, зокрема МФО, ломбардів, кредитних спілок, лізингових компаній та інших юридичних осіб і фізичних осіб, які надають фінансові послуги.

Примітка: Пільги не стосуються погашення основного боргу за кредитною заборгованістю (тіла кредиту).

3.13. Пільги зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства.

Учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни звільняються від:

- ❖ оподаткування ПДФО: суми пенсій або щомісячного довічного грошового утримання; суми щорічної разової грошової допомоги до 5 травня; суми благодійної допомоги
- ❖ оподаткування військовим збором доходів у вигляді грошового забезпечення на період безпосередньої участі в бойових діях;
- ❖ сплати: туристичного збору; податку на землю;
- ❖ обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності на території України.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п.18, ст. 13 п. 23).
- ✓ Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI.
- ✓ Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-IV «Про благодійну діяльність та благодійні організації».
- ✓ Закон України від 01.07.2004 р. № 1961-IV «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

3.14. Позачергове безоплатне забезпечення автомобілем¹⁵.

Особи з інвалідністю внаслідок війни позачергове безоплатно забезпечуються автомобілем (за наявності медичних показань для забезпечення автомобілем) на термін експлуатації до 10 років (з наступною заміною на новий). Незалежно від медичних показань мають право на забезпечення автомобілями особи з інвалідністю внаслідок війни І групи по зору або без обох рук; особи з інвалідністю з куксами обох ніг і рук.

¹⁵ Стосується лише учасників бойових дій з інвалідністю внаслідок війни.

Після закінчення 10 років експлуатації особа з інвалідністю може користуватися таким автомобілем до отримання нового або повернути його структурному підрозділу з питань соціального захисту населення

Крім того вони мають право на виплату компенсації на бензин (пальне), ремонт, технічне обслуговування автомобілів або на транспортне обслуговування в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України

Примітка: Особа з інвалідністю, законний представник недієздатної особи з інвалідністю, отримує автомобіль на десятирічний строк без права продажу, дарування, передачі (в тому числі за довіреністю) іншій особі.

3.14. Виплату компенсацій на транспортне обслуговування, технічне обслуговування, ремонт автомобілів та бензин (пальне)¹⁶.

Компенсація на транспортне обслуговування призначається особам з інвалідністю, які:

- ❖ перебувають на обліку для безоплатного забезпечення автомобілями;
- ❖ перебувають на обліку для пільгового забезпечення автомобілями;
- ❖ мають право на забезпечення автомобілем, але за власним бажанням відмовилися від нього і бажають одержувати компенсацію;
- ❖ мають право на безоплатне забезпечення автомобілем, але не одержали його у зв'язку з протипоказаннями до керування ним, або мають право на пільгове забезпечення автомобілем (за 7% вартості), але не одержали його у зв'язку з відсутністю можливості передати члену сім'ї право на керування автомобілем;
- ❖ мають право на забезпечення автомобілем (за 30% вартості), але не одержали його у зв'язку з протипоказаннями до керування ним.

Компенсації за технічне обслуговування, ремонт автомобілів та за бензин (пальне) призначається особам з інвалідністю, які в установленому порядку

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 13 п. 22).
- ✓ Постанова КМУ від 19.07.2006 р. № 999 «Про затвердження Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями».
- ✓ Закон України від 06.10.2005 р. № 2961-IV «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (ст. 26).

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 13 п. 22).
- ✓ Постанова КМУ від 14.02.2007 р. № 228 «Про порядок виплати та розміри грошових компенсацій на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування».

¹⁶ Стосується лише учасників бойових дій з інвалідністю внаслідок війни.

забезпечені автомобілем та особам з інвалідністю, які мають право на забезпечення автомобілем, але не одержали його і користуються автомобілем, придбаним за власні кошти.

Примітка: Якщо особи з інвалідністю, які перебувають на обліку для безоплатного або пільгового забезпечення автомобілями, отримали їх, виплата компенсації на транспортне обслуговування припиняється і виплачуються компенсації на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів. У період, за який виплачена компенсація на транспортне обслуговування, переплачена сума враховується в подальшому під час виплати компенсацій на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів.

3.15. Звільнення від орендної плати за нежилі приміщення для спеціальних засобів пересування та безоплатне надання для цих засобів гаражів-стоянок.

Особи з інвалідністю внаслідок війни звільняються від орендної плати за нежилі приміщення, котрі вони орендуються під гаражі для спеціальних засобів пересування (автомобілів, мотоциколясок, велоколясок тощо) та безплатне надання для цих засобів гаражів-стоянок незалежно від їх форми власності.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 13 п. 24).

3.16. Одержання додаткової підтримки у трудовій реалізації від громадських організацій та інших установ.

До громадських організацій та інших установ, що надають підтримку у трудовій реалізації (працевлаштуванні, започаткуванні власного бізнесу) ветеранів війни, у тому числі УБД, відносяться¹⁷:

- ❖ Veteran Hub – надає консультації з працевлаштування (складання резюме, підготовка до співбесіди, пошук вакансій тощо);

¹⁷ Детальна інформація про проекти та конкурси міститься на веб-сайтах:

Veteranhub – <https://veteranhub.com.ua/projects>

Центр зайнятості Вільних людей – https://www.czvl.com.ua/our_projects/veteranam/

Громадський простір – <https://www.prostir.ua/>

Український ветеранський фонд – <https://veteranfund.com.ua/contests/#2023>

Дія.Бізнес – <https://business.diia.gov.ua/consulting/veteran-business>

єРобота «Грант для ветеранів та членів їхніх сімей» - <https://diia.gov.ua/services/grant-dlya-veteraniv-ta-chleniv-yihnih-simej>

- ❖ Дія.Бізнес – надає безкоштовні консультації щодо започаткування та структурування ветеранського бізнесу, в т. ч. і щодо вибору оптимальної системи оподаткування та розрахунку податкового навантаження;
- ❖ Центр зайнятості вільних людей – допомагає у професійній та підприємницькій реалізації, зокрема завдяки проєкту «Воїну – гідна праця» та ін.;
- ❖ Інформаційна платформа «Громадський простір» – публікує інформацію про грантові конкурси.
- ❖ Український ветеранський фонд – підтримує ветеранський бізнес. У 2023 році запустили три конкурсних програми ВАРТО за якими ветерани війни, члени сімей загиблих захисників і захисниць можуть отримати від 500 тисяч до 3 мільйонів гривень на започаткування власного бізнесу.
- ❖ Урядова програма безповоротних грантів для створення та розвитку власного бізнесу «Робота – підтримує ветеранський бізнес. Загалом від старту ветеранського компоненту грантової програми «Власна справа» переможцями стали вже 88 ветеранів та членів родин учасників бойових дій, які отримують гранти на 32 млн грн. На 2024 рік уряд планує надати за програмою «Робота» 1300 грантів для старту ветеранського бізнесу.

Примітка: Спеціальні програми у сфері працевлаштування та започаткування власної справи, не охоплені чинним законодавством, можуть також пропонувати для ветеранів війни інші державні структури.

4. ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБИ В ОСВІТІ ТА ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ

Учасники бойових дій, у тому числі ті, що отримали інвалідність внаслідок війни, мають право на:

4.1. Державну цільову підтримку для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти.

Таку підтримку держава забезпечує учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, а також їх дітям, які навчаються за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Варто відмітити, що підтримка надається дітям даних категорій до закінчення ними закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років.

Державна цільова підтримка надається у вигляді:

- ❖ повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;
- ❖ пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти;
- ❖ соціальної стипендії;
- ❖ безоплатного забезпечення підручниками;
- ❖ безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних в закладах освіти;
- ❖ безоплатного проживання в гуртожитку.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 22, ст. 13 п. 28).
- ✓ Постанова КМУ від 23.11.2016 р. № 975 «Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти».

Вступ до закладів вищої освіти здійснюється на підставі правил прийому, які щороку затверджуються Міністерством освіти і науки України.

Примітка: Навчатися коштом державного та/або місцевого бюджету громадяни України можуть лише 1 раз. Тобто, якщо особа раніше отримала відповідний рівень освіти за рахунок бюджету, повторно вона не може скористатись таким правом, навіть якщо отримала статус, який надає право на державні гарантії вже після завершення такого навчання.

4.2. Одноразове отримання ваучера для навчання (підтримання конкурентоспроможності на ринку праці).¹⁸

4.3. Навчання за пільгові кредитні кошти.

Кредит може отримати особа, яка зарахована на навчання коштом фізичних/юридичних осіб (за контрактом).

Умови кредитування:

- ❖ відсоток за користування кредитом становить 3% річних суми заборгованості за кредитом;
- ❖ кредит сплачується протягом 15 років, починаючи з 12 місяця після здобуття відповідного рівня освіти, до державного або місцевого бюджету з виплатою щороку 1/15 частини загальної суми одержаного кредиту та відсотків за користування ним;
- ❖ особи з інвалідністю І групи звільняються від сплати кредиту та відсотків за користування ним.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 22, ст. 13 п. 28).
- ✓ Постанови КМУ від 29.08.2018 р. № 673 «Про затвердження Порядку пільгового кредитування для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти».
- ✓ Постанова КМУ від 23.11.2016 р. № 975 «Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти».

Пільговий кредит здобувачам освіти певного року (років) навчання за однією і тією самою освітньо-професійною (освітньою) програмою (спеціальністю) надається тільки один раз.

Примітка: Кошти для пільгового кредитування передбачаються у державному та місцевих бюджетах. Державна цільова підтримка поширюється лише на денну форму навчання. Для заочної форми навчання на державному рівні пільг не передбачено.

4.4. Вступ до закладів вищої, фахової передвищої освіти, право на позаконкурсний вступ до закладів професійної (професійно-технічної) освіти і на курси для одержання відповідних професій.

Таку пільгу розповсюджується лише на учасників бойових дій на території інших держав.

¹⁸ Детально викладено у пункті 3.2. даного каталогу

Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти передбачають наступне:

– особи з інвалідністю внаслідок війни можуть проходити вступні випробування у формі співбесіди;

– учасники бойових дій можуть проходити вступні випробування у формі вступних іспитів (замість зовнішнього незалежного оцінювання) та в разі отримання кількості балів за кожний з іспитів не менше ніж встановлений закладом вищої освіти мінімальний рівень, допускаються до участі в конкурсному відборі.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 22, ст. 13 п. 28).
- ✓ Закон України від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР «Про професійно-технічну освіту».
- ✓ Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту».

4.5. *Безоплатне проживання в гуртожитку.*

Дана пільга передбачає безоплатне проживання в учнівських та студентських гуртожитках або проживання у студентських гуртожитках з пільговою оплатою – для студентів (учасники бойових дій, особи з інвалідністю, діти померлих УБД), що навчаються у населених пунктах, де у них немає житла.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Постанова КМУ від 23.11.2016 р. № 975 «Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти».
- ✓ Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту».

4.6. *Безоплатне навчання та стипендіальні програми від громадських організацій та приватних/державних закладів освіти.*

До громадських організацій, що реалізують у 2023 році навчальні проєкти щодо ветеранів війни, в тому числі УБД, відносяться¹⁹:

¹⁹ Детальна інформація про проєкти, гранти міститься на веб-сайтах:

Veteranhub – <https://veteranhub.com.ua/education/empoweru>

Kyiv School of Economics – https://university.kse.ua/financial-aid?fbclid=IwAR0WpuStee6W8HMyR7DBg_o0UtOWaBrE4orUTcH8SzJazMxO23nIGaF8XF5

Український католицький університет – https://online.ucu.edu.ua/courses/course-v1:UCU+EC16+2023_EC16/about

Портал Дія. Освіта – <https://osvita.diia.gov.ua/courses/find-a-job-after-military-service>

- ❖ Громадська організація «Зелена Смуга» за сприяння Міністерства цифрової трансформації, Міністерства у справах ветеранів України, компаній INDIGO Tech Recruiters, Work.ua, та за підтримки Відділу преси, освіти та культури Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні - створила освітній он-лайн серіал «Як знайти бажану роботу після військової служби», розміщений на порталі Дія.Освіта;
- ❖ Veteran Hub разом з IT-компанією SoftServe – запустили безоплатний курс для українських ветеранів і ветеранок, а також членів їхніх сімей, які хочуть спробувати себе в IT;
- ❖ Kyiv School of Economics – надають гранти на навчання на всіх бакалаврських та магістерських програмах для УБД та їх дітей. 50% вартості навчання покриває Благодійний фонд «Київська школа економіки», решту 50% можна покрити за рахунок роботи в проєктах Київської школи економіки (40 годин на місяць);
- ❖ Український ветеранський фонд Мінветеранів та Український католицький університет – запустили онлайн-курс «Повернення з війни: розум, тіло, соціум» для ветеранів і ветеранок.

Примітка: Перелік громадських організацій, закладів освіти та проєктів і грантів, що ними пропонуються, щороку змінюється.

5. ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБИ В СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ У СУСПІЛЬСТВО

Учасники бойових дій, у тому числі ті, що отримали інвалідність внаслідок війни, мають право на:

5.1. Позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду.

У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за такою особою, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством.

Розмір відшкодування становить до 25% посадового окладу соціального працівника. Конкретні розміри відшкодування витрат встановлюються з урахуванням

стану здоров'я особи, яка потребує догляду, обсягу соціального обслуговування та умов проживання (міська або сільська місцевість, наявність або відсутність комунально-побутових зручностей, транспортної мережі та ін.).

Виплата призначається на термін від 1 до 6 місяців і провадиться щомісячно органами соціального захисту населення за місцем проживання особи, яка потребує догляду.

У разі відмови такої особи у влаштуванні до закладів соціального захисту населення чи обслуговуванні службами соціального захисту населення вдома відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом, не провадиться.

Примітка: Рішення про відшкодування витрат приймають районні (міські) відділи соціального захисту населення. Відтак, виявлення, облік, обстеження умов життя осіб, які потребують догляду, проводиться районними відділами соціального захисту населення.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 21, ст. 13 п. 25).
- ✓ Постанова КМУ від 16.02.1994 р. № 94 «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».
- ✓ Постанова КМУ від 29.12.2009 р. № 1417 «Про затвердження Переліку соціальних послуг, умови та порядок їх надання структурними підрозділами територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)».

5.2. Позачергове влаштування до спеціалізованого будинку для ветеранів війни та праці.

Право на отримання житлового приміщення в спеціалізованому будинку мають особи, які відповідно до законодавства належать до категорії ветеранів війни та інвалідів, перебувають на соціальному квартирному обліку для позачергового, першочергового та на загальних підставах забезпечення соціальним житлом, потребують соціального захисту та обслуговування і подали відповідну заяву.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Постанова КМУ від 31.01.2007 р. № 76 «Про затвердження Порядку утворення спеціалізованого будинку для ветеранів війни та праці, громадян похилого віку та інвалідів і надання житлових приміщень у будинку».

5.3. Обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.

Першочергове обслуговування учасників бойових дій підприємствами, установами, організаціями служби побуту, громадського харчування, торгівлі, ЖКГ, міжміського транспорту здійснюється незалежно від форми власності.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 20, ст. 13 п. 26).

Особи з інвалідністю внаслідок війни та особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, обслуговуються цими закладами позачергово.

5.4. Безоплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення, автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 7, ст. 13 п. 7).
- ✓ Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».
- ✓ Постанова КМУ від 14.03.2018 р. № 197 «Деякі питання надання пільг у готівковій формі з оплати проїзду усіма видами транспорту загального користування на міських, приміських та міжміських маршрутах».

Обмежень щодо кількості пільгових місць в транспорті чи протягом одного маршруту законодавством немає.

Маршрутки надають право безкоштовного проїзду в разі наявності договору з органами місцевого самоврядування. В більшості випадків такі договори та домовленості є.

Право на безоплатний проїзд також поширюється на особу, яка супроводжує особу з інвалідністю I групи внаслідок війни.

Примітка: У разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронний квиток, який зареєстрований у зазначеній системі і видається на безоплатній основі.

5.5. Безоплатний проїзд або проїзд із знижкою залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом:

❖ учасникам бойових дій та особам з інвалідністю III групи - безоплатний проїзд 1 раз на 2 роки (туди і назад), або 50% знижку на проїзд 1 раз на рік (туди і назад);

❖ особам з інвалідністю внаслідок війни I і II групи та особам, які супроводжують у поїздках осіб з інвалідністю I групи (не більше одного супроводжувачого) - 50% знижка на проїзд без обмеження кількості поїздок у період з 1 жовтня по 15 травня.

Безоплатний проїзд або проїзд зі знижкою відбувається за наявності посвідчення УБД / інваліда війни і талонів на проїзд.

Примітка: Талони і квитки без посвідчення про право на пільги недійсні. У разі втрати талони й квитки не поновлюються. Талони можуть бути використані для проїзду тільки протягом зазначеного у них року. Квиток, виданий за пільговими талонами, заміні або передачі іншим особам не підлягає.

5.6. Отримання безоплатної правової допомоги.

Учасники бойових дій мають право на всі види безоплатної правової допомоги.

Безоплатна первинна правова допомога включає: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, а також складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру).

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 17, ст. 13 п. 21).

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI «Про безоплатну правову допомогу» (ст. 13, ст. 14 п. 9).

Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- 1) захист;
- 2) здійснення представництва інтересів особи у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- 3) складення документів процесуального характеру.

Система надання безоплатної правової допомоги в Україні являє собою мережу з 551 точки доступу до правових послуг: 23 регіональних, 96 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та 432 бюро правової допомоги у всіх регіонах України. Крім того, безоплатну правову допомогу УБД можуть отримати і звернувшись до громадських організація, котрі її надають (Юридична сотня, Ветеран Хаб).

Примітка: Безоплатну правову допомогу можна отримати за безкоштовним телефоном 0800-213-103 або он-лайн через Telegram та сторінки у соціальних мережах системи Безоплатної Правової Допомоги²⁰. Також із правовими консультаціями можна ознайомитися самостійно в правничій вікіпедії WikiLegalAid²¹ або скориставшись мобільним додатком «Твоє право»

²⁰ Детальна інформація про правову допомогу про правову допомогу для УБД міститься на веб-сайті Безоплатної Правової Допомоги – <https://legalaid.gov.ua/kliyantam/chy-mayu-ya-pravo-na-bezoplatnu-vtorynnu-pravovu-dopomogu/ya-uchasnyk-ato/>

²¹ Готові правові консультації розміщені на довідково-інформаційній платформі WikiLegalAid – https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Категорія:Ветерани_війни_та_учасники_АТО

6. ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБИ В СУСПІЛЬНІЙ ПОВАЗІ ТА ВИЗНАННІ

Учасники бойових дій, у тому числі ті, що отримали інвалідність внаслідок війни, мають право на:

6.1. Першочергове отримання місць для дітей у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах і дитячих оздоровчих таборах.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

Пільга на першочергове отримання місць у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах надається за місцем проживання УБД за умови його перебування на військовій службі на момент подання заявки.

Дітям військовослужбовців (віком від 7 до 18 років), які мають статус УБД, за місцем проживання їх сімей у першочерговому порядку надаються місця у дитячих оздоровчих таборах незалежно від форм власності. Державні органи забезпечують дітей пільгової категорії путівками до санаторно-курортних, дитячих закладів – оздоровлення не більше 1 разу на рік за рахунок коштів державного бюджету.

Безкоштовне харчування в закладах освіти передбачено лише для тих дітей, батьки яких загинули, зникли безвісти, потрапили в полон чи отримали інвалідність під час участі в АТО (ООС), та для дітей померлих учасників АТО (ООС).

Примітка: Дітям, батьки яких мають посвідчення УБД та безпосередньо брали участь в бойових діях у східних областях України, або ж зараз несуть службу в зоні проведення ООС, пільга з харчування може надаватися з місцевого бюджету рішенням відповідної ради.

6.2. Організацію поховання і ритуального обслуговування.

Перелік послуг з поховання померлих учасників бойових дій, вартість яких відшкодовується:

- ❖ оформлення договору-замовлення на організацію поховання;
- ❖ доставка предметів похоронної належності;
- ❖ надання транспортних послуг (один автокатафалк та один автобус супроводження);

- ❖ перенесення труни з тілом померлого до будинку, до моргу, з будинку, моргу до місця поховання;
- ❖ організація поховання і проведення ритуалу;
- ❖ надання труни; надання вінка похоронного;
- ❖ копання могили (викопування ручним чи механізованим способом, опускання труни у могилу, закопування, формування надмогильного насипу);
- ❖ надання урни та кремація.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 17).
- ✓ Закон України від 10.07.2003 р. № 1102-ІV «Про поховання і похоронну справу».
- ✓ Постанови КМУ від 28.10.2004 р. № 1445 «Про затвердження Порядку проведення безоплатного поховання померлих (загиблих) осіб, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, учасників бойових дій і інвалідів війни».

Примітка: Відшкодування витрат на проведення поховання померлих (загиблих) ветеранів здійснює структурний підрозділ соціального захисту за рахунок коштів обласного бюджету шляхом виплати грошової компенсації виконавцю волевиявлення або особі, що зобов'язалася поховати померлого.

6.3. Позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів.

Пільгова оплата встановлення квартирних телефонів рівна 20% від тарифів вартості основних та 50% додаткових робіт.

Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50% від затверджених тарифів.

Нормативно-правове забезпечення реалізації даної потреби:

- ✓ Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст. 12 п. 19, ст. 13 п. 10).
- ✓ Постанова КМУ від 11.04.2012 р. № 295 «Про затвердження Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг».

Примітка: Пільга щодо абонементної плати за користування телефоном надається за умови перейменування абонента на особу, яка має право на пільги.